

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 50 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
stolp. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 20, večji oglašni
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrtica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondelka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Bratom Čehom in Slovakom.

Ob obletnici češkoslovaške samostojnosti nam je istotako pri srcu, kakor da praznujemo lastno slavo. Praznujemo skupen praznik slovanstva, vstajenje treh močnih slovanskih držav Češkoslovaške, Poljske in Jugoslavije poleg manjših baltičkih; praznujemo herojski čin Čehov in Slovakov, posebno zvezo med njimi in nami in obujamo v njihovi zgodovini našo zgodovino. Kajti kdo se ne spomni lastnih dni, ko bere slavne anale češkoslovaškega osvobodjenja?

L. 1916. se v Parizu ustanovi češki narodni svet z Masarykom, Stefanikom in Benešem. »Propaganda je bila demokracija. Zato smo uspevali ravno v demokracijskih državah kot so Francija, Anglija in Amerika,« pripoveduje predsednik Masaryk. Na bojnih poljanah vstale so legije — 182.000 mož po številu. Kmalu zaslove med zavezniki in sovražniki. Dela se tudi doma. Na Dunaju sta poleg drugih obsojena na smrt dr. Kramář in dr. Rašín. Januarja 1918 izdajo poslanci Češke, Morave in Slezije skupno deklaracijo za samoodlobo narodov. 13. aprila izvrše zastopniki strank in organizacij v reprezentančnem domu v Pragi narodno prisego: »Rastite in prospevajte, Čehi, svobodni v svobodnih domačinah in v veliki bratški družini v svoj blagor in blagor bodočega ljudstva.«

8. januarja 1918 izide Wilsonovih 14 točk. 10. zahteva osvoboditev narodov Avstrije. Se stavi se narodni odbor s predsednikom dr. Kramářem na čelu, a že 29. junija ga prizna francoski zunanji minister Pichon za prvo narodno vladno. 9. avgusta sledi prižnanje Velike Britanije, nato pa Amerike, Japonske in Italije. 26. septembra se spremeni narodni odbor v začasno vladno in 16. oktobra odgovori ameriški tajnik Lansing na avstrijsko noto z zahtevo, da mora biti avstrijskim narodom garantiran avtonomen razvoj. Se isti dan se razglasi famozni Karlov manifest avstrijskim narodom, vprašanje samo pa postane mednarodna zadeva. Val gre nevzdržema naprej. Dva dni nato ga poskuša Andrassy zastaviti z objubo, da bo Avstrija zadovoljila Čeha, Slovače in Jugoslovane, a dobi v odgovor: »Današnji dan vstopa v svet samostojna češkoslovaška država!« V Ženevo gre deputacija narodnega odbora, da se dogovori z začasno vladno. 30. oktobra se oglašajo Slovaki v Turčanskem sv. Martinu, 14. novembra 1918 pa se že sestane prva narodna skupščina z dr. Kramářem na čelu, ki v otvoritvenem govoru ugotovi: »Konec je pogodb iz l. 1526. in konec je pragmatične sankcije. Naj živi prvi predsednik češkoslovaške republike Masaryk!« Izpolnilo se je upanje Komenského: »Verjem v Boga, da se bo, ko bo prešla jeza, ki smo jo na naše glave nakopali sami s svojimi grehi, vlada nad Tvojimi stvarmi, o narod češki, k Tebi povrnila!«

Bratska Češkoslovaška živi že dolga leta v svobodi in je nepobitno dokazala, da je je vredna, da ravno radi svobode tudi prospeva. Po številu prebivalstva je med evropskimi državami na dovolj pomembnem 10. mestu. A neprimeroma večji vpliv ima po svojem gospodarstvu, strokovni izobrazbi in kulturi, da se v tem oziru lahko prišteva k eni najmodernejših držav. Notranji moči domačih organizacij sledi čudovit venec organizacije v inozemstvu, naj so že to poslaništva ali konzulati ali pa kulturne ustanove in obratno. Težko je sorazmerno najti državo, ki bi za tuje narodnosti v svoji državi pripravila toliko kulturnih središč, naj si so že ruska, ukrajinska, francoska, jugoslovanska ali druga, kot je ravno Češkoslovaška. Odlično se udeležuje v mednarodni politiki, odlično tudi v notranji konsolidaciji. Zmagala je komunistično in fašistično nevarnost in šovinizem nemških soderžavljancev, ki so hoteli zanikati državo in oklicati v Libereu samostojno republiko »Sudetendeutschland!« Versko-kulturno in narodnostno-etnično se korakoma odstranjuje od difference in eno najvernejših zreal notranjih razmer — državni proračun priča: Češkoslovaška gre naprej. Tako agrarno kot industrijsko, socialno-politično kot kulturno!

Ni samo običajna vpljdnost, če trdimo, da je češkoslovaški narodni in državni praznik tudi jugoslovanski. To je dejstvo, ki drži, tako za Čeha in Slovače kot za nas in Evropo.

Ce Slovenska ljudska stranka? Kdor je bil v Pragi, Brnu ali Olomucu ali drugod med politiki te ali druge stranke, v uredni-

Stanovanjski zakon bo danes sprejet.

MALENKOSTNE IZPREMEMBE V ODBORU. — INCIDENT. — OPOZICIJA PRIZNAVA, DA JE DR. GOSARJEV NAČRT IDEALEN.

r Belgrad, 27. oktobra. (Izv.) Danes dopoldne je odbor za proučevanje stanovanjskega zakona nadaljeval posebno specialno razpravo. Nekateri člani so bili sprejeti soglasno, nekateri pa z 11 proti 7. Odbor je sprejel

spremembe,

na katere je minister za socialno politiko pristal.

K čl. 2.,

v katerem se pristojnost v stanovanjskih sporih prenaša na redno sodišče, se je sprejel dostavek, da vsaka stranka nosi svoje stroške.

K čl. 6.,

zadnji odstavek, ki pravi, da ostanejo iz higijskih razlogov neprimerna stanovanja še nadalje pod stanovanjskim zakonom, se je sprejel dodatek, da to velja, dokler se takšna poslopja ne postavijo v pravilno stanje.

Zanimivo je, da je opozicija, ki je ves čas govorila, da varuje interese najemnikov, ravno pri tem členu se začela

bači za hišne posestnike.

Proti koncu razprave je opozicija vedno pogostejše poudarjala, da je Gosarjev načrt idealno zamišljen, da ga pa bodo podrejeni organi zlorabljali. Na koncu je opozicija predlagala nov čl. 9., s katerim se minister dr. Gosar pooblašča z najširšimi polnomočji za

zidanje novih stanovanj.

Minister dr. Gosar je med splošno veselostjo odgovoril, da se zahvaljuje za veliko zaupanje, katerega mi hoče opozicija izkazati, da pa mu je opozicija predlagala le to, kar je on že na včerajšnji seji omenil kot svoj načrt, ki ga sedaj pripravlja in s katerim hoče povečati stanovanjsko produkcijo. (O tem smo že poročali in je minister za socialno politiko že pozval vse župane velikih mest, da podajo svoje mišljenje in skličejo anketo, ki se bo vršila v novembru. Glej »Slovenec« z dne 26. oktobra 1927. Op. ur.) Ko bo ta načrt gotov in predložen parlamentu, upa, da bo tedaj tudi opozicija glasovala zanj. V ta stanovanjski zakon pa to ne spada.

Nato je odbor sprejel načrt z 11 proti 7 glasovom. Med sejo se je pripetil incident, da sta v dvorano nenadoma vstopila

dva hišna posestnika,

ki sta kričaje protestirala proti novemu zakonu in vrgla v klopi letake. Predsednik g. Kujundžić ju je pustil po slugah spraviti iz dvorane.

Na ta način je bil zakon v odboru v principu in posameznostih sprejet in bo prišel pred narodno skupščino. Ker se je za ta zakon sprejela nujnost, bo razprava kratka, ker bo vsak govornik v imenu vsakega kluba podal izjavo. Tako bo ta zakon že jutri sprejet.

Bratiano mobilizira.

VOJAŠKI PUČ. — KARLISTI TUDI NA DVORU. — KAJ PRAVI ROMUNSKI DIPLOMAT. — MLADOST PRESTOLONASLEDNIKA PRIVEDLA DRŽAVO V TEŽAK POLOŽAJ. — MARIJA IN ILEANA V ITALIJI?

v Dunaj, 28. oktobra. (Izv.) Po zanesljivih romunskih informacijah bivši prestolonaslednik Karl svoje akcije za dosego prestola ni začel iz lastne inicijative, temveč na zahtevo svojih pristašev in zelo močnih faktorjev v Bukarešti. Manojlescu je šel h Karlu z dalekosežnimi pooblastili več voditeljev opozicijskih strank. Ker je vlada princa Karla vedno najstrožje opazovala, je bil Bratiano takoj o vsem informiran. Pri Manojlescu so zaplenili ne samo pisma na voditelje strank in na kraljico, temveč tudi proklamacijo na romunski narod. Posebna nevarnost za akcijo Manojlesca je bila v tem, da se je regentski svet postavil v vedno hujše nasprotstvo napram vladi. Predsednik vrhovnega kasacijskega dvora Buzdugan je odredil podpis pri važnih vladnih ukrepih, druga dva člana regentstva princ Nikolaj in patriarh Miron sta odklanjala svoj podpis, če ni Buzdugan prvi dal svojega. Imenovanje generala Avarasca za generalisima je bilo odklonjeno z utemeljitvijo, da sme tako imenovanje izvršiti samo kralj oziroma na njegovem mestu regentski svet. Vloga generalisima pripada princu Nikolaju. Vsi voditelji strank, vplivni dvorni krogi in visoke vojaške osebe so prišli do prepričanja, da je mladost kralja Mihaela in dolgotrajno regentstvo državi pripravilo nemožen položaj, vsled česar je potreben povratek princa Karla. Narodna kmetijska stranka je podpirala odpor regentskega sveta proti vladi Bratiana. Voditelj narodnih karanistov Maniu in Mihalale, ki sta po aretaciji Manojlesca v stalni zvezi z ostalimi voditelji opozicije, si prizadevata, kakor se zdi, postati naslednika Bratiana.

v Budimpešta, 28. oktobra. (Izv.) Iz Bukarešte se poroča, da vlada odreja velike vojaške priprave proti karlistom. Za veliki shod narodne kmetijske stranke, ki je nameravala začetkom novembra v Albi Juliji, so mobilizirane erdeljske posadke, ker se baje namerava vojaški puč za postavitev princa Karla na prestol. Tudi princ Stirbej je baje zapleten v zaroto. Izročil je pismo kraljice matere princu Karlu in se z njim pogajal. Poročila, da se je princ Karl samo navidezno ločil od Lucescu, ni resnično, ločitev je baje konč-

stvo agrarnega, socialističnega ali drugega lista, v praškem »obecnem domu« ali med člani bivšega dunajskega parlamenta, z eno besedo: Nikjer ni bilo treba popraševati po imenih Kreka in Korošca! Poznal ju je vsakdo, z odločilnimi boji za osvoboditev vseh Slovanov tako tesno združena heroja! Poznamo se in ostanemo si brezpogojno zvesti v vso bodočnost!

noveljavna. Madame Lupescu se bo baje v kratkem poročila, Bratiano je napovedal, da bo v kratkem na javni seji stranke poročal o aretaciji Manojlesca in o zaroti karlistov.

v Florencia, 28. okt. (Izv.) Tu se je raznesla vest, da je sem dospela romunska kraljica-vdova Marija s princezino Ileano.

r Bukarešta, 27. oktobra. (Izv.) Popoldne se bo vršila seja, na kateri se bo razpravljalo o aferi aretacije državnega podtajnika Manojlesca in o drugih vprašanjih, ki so na dnevnem redu. Na tej seji bodo vse politične stranke zavzele svoje stališče. Kot prvi bo govoril predsednik vlade g. Bratiano. Vse časopisne vesti, ki pripovedujejo o raznih nemirih in razburjenju v deželi, so brez vsake podlage. Po celi Romuniji vlada popoln mir. Izdali se niso nobeni uradni ukrepi. (Op. ur.: To poročilo je prišlo ob 1. uri popoldne. Od ene popoldne je pretrgana vsa telefonska in brzojavna zveza.)

r Belgrad, 27. oktobra. (Izv.) Dogodki v Romuniji, katere poskuša nekatero časopisje predstaviti na senzacionalen način, so vzbudili v tukajšnjih diplomatskih in političnih krogih živahno zanimanje. Imeli smo priliko govoriti z uglednim romunskim diplomatom, ki se je pred dnevi vrnil iz Romunije. Na tozadevna vprašanja glede poslednjih dogodkov je odgovoril sledeče:

Vprašanje princa Karla se je 4. januarja 1926 končno veljavno rešilo v soglasju z vsemi strankami in tozadevnimi sklepi parlamenta. Kakor znano, je bil na njegovo mesto postavljen Mihael, ki je šele šest let star. Jasno je, da s takšno rešitvijo, posebno pa s postavitvijo regentstva, niso bili vsi zadovoljni. Kakor povsod, tako se tudi pri nas v Romuniji nahajajo ljudje, ki so vedno nezadovoljni. Med nezadovoljnejši je igral veliko vlogo državni podtajnik v kabinetu Avarescu Manojlescu. To je mlad ambiciozen človek, ki je hotel igrati vlogo na ta način, da se je proglasil za karolista in ki je kot takšen odpotoval v Pariz, odkoder se je pred par dnevi vrnil in prinesel s seboj od bivšega princa Karla pisma na voditelje vseh političnih strank in na nekatere ugledne romunske politične prvake. Vsebinska teha pisma, ki jih je policija zaplenila, dosedaj še ni znana. Manojlescu je bil aretiran na temelju zakona, češ, da dela proti kralju. Sojen bo po vojaškem zakonu. Vsled bližine sovjetske Rusije vlada v Bukarešti še vedno izjemno stanje. Aretacija je seveda vzbudila veliko senzacijo, ker gre za ugledno osebo, ki je igrala v političnem življenju nedvomno veliko vlogo. Opozicija je to priliko izkoristila, kakor izkoristi vsako priliko, da

Tomáš Masaryk, predsednik češkoslovaške republike.

lahko z večjimi nadami na uspeh vodi politično borbo proti režimu. Vlada sama pa je celo zadevo spravila pred parlament, ki je danes pričel o tem razpravljati. Druge vesti, ki se tičejo princa Karla, in ki se pojavljajo poslednje dni v raznem časopisju, so zgolj potvorbe in prihajajo iz Budimpešte. Po proglasitvi princa Mihaela za kralja romunskega se absolutno nič ni spremenilo. Noben član kraljeve rodbine ni pokazal niti najmanjših intencij, da bi sam igral večjo vlogo. Problem prestolonasledstva se je končno veljavno rešil. Vprašanje, ali je princ Karl prekinil zvezo z gospo Lupescu, ne igra pri tem nobene vloge in ne more spremeniti pozitivnih državnih zakonov.

50 milijonov lir materialne škode.

v London, 27. okt. (Izv.) Šele sedaj je postalo znano, da je že pred nekaterimi tedni parnik »Principessa Mafalda« na morju zadobil poškodbo vsled preloma propelerjevega droga. Posrečilo pa se je, da so vodo, ki je vdrla v ladjo, mogli izsesati. Kapitan ladje je sklenil, da bo dal poškodbo popraviti šele v Buenos Airesu. Ko je potem v torek zvečer parnik zadel ob pečine, ali pa, kakor trdijo Italijani na neko razbito ladjo, ali nemško plavačo mino, je posadka ladje prisila v srdit boj s potniki medkrova, pri čemer so bili potniki v kabinah, ki so menda odgovorni za največjo paniko, bili večinoma potisnjeni raz krov. Med paniko nikomur ni prišlo na misel zamašiti luknje in pogasiti kotle. Najbrž so tudi strojniki in kurjači zbežali od svojih mest.

v Rim, 21. oktobra. (Izv.) Vrednost pošiljatev na potopljeni ladji cenijo zavarovalne družbe na 50 milijonov lir.

Ekspoze ministra dr. Peroutke.

v Praga, 21. oktobra. (Izv.) V ekspoziciji trgovinskega ministra v obrtnem odboru parlamenta je minister dr. Peroutka označil kot glavno nalogo češke trgovinske politike sklenitev tarifne pogodbe z Nemčijo, revizijo trgovinske pogodbe s Francijo in poglobitev trgovinskih odnosov s Jugoslavijo. Glede francoske je minister omenil, da se revizija pogodbe pripravlja. Prvotni visoki aktivum v prometu s Francijo se je izpremenil v pasivum, ki je l. 1926. dosegel 428 milijonov Kč. Začasno se je sklenilo, da se pogajanja s Francijo začne meseca novembra, ad rífski kabilí.

V JUŽNI FRANCIJI ZOPET VRE.

v Pariz, 27. oktobra. (Izv.) Policija je odkrila v južnofrancoskih obmejnih provincah nove zarote Kataloncev. V Foix v okraju Ariège je bilo poslanih več policijskih oddelkov, ki stražijo železnice, ceste, mostove in sploh prehode. Vojaši, ki so bili na dopustu, so bili zopet vpoklicani in so v pripravljenosti. Smatra se, da se bo ponovila zarota polkovnika Macine.

SOPROGA PISATELJA STRITARJA UMRLA.

V Aspangu pri Dunaju je umrla soproga slovenskega pisatelja Stritarja. Pogreb bo v soboto.

Volitve v zbornico TOI.

30. OKTOBRA 1927

Je zadnji termin volitev v Zbornico TOI. Ta dan mora imeti volilna komisija v rokah vse glasovne listine vsaj do štirih popoldne. Oddajte torej vse pravočasno. Vsaj v soboto 29. oktobra mora biti vse na pošti in vse priporočeno.

Ce so kje v oddaljenejših vaseh še kake glasovnice, dobite jih sigurno do sobote. Za vsak glas gre. Oddajte vse na pošto pravilno urejeno in priporočeno.

KAKO SE »ZAVEDEN« OBRTNIK »MAŠČUJE«.

»Jutro« je pozvalo obrtnike, ki drve za demokratsko kliko v propast, da se naj »maščujejo« za nerodnosti, ki so jih napravili demokratje s trgovinsko listo. »Zaveden« Jutroški obrtnik se je maščeval takole: V »Jutro« je dal včeraj oglaševati vsebine: »Glasovnice za obrtno zbornico dobi tisti, ki mi preskrbi v Ljubljani sobo in kuhinjo. Ponudbe na oglašni oddelek »Jutra« pod »Nujno«.

Ali ni ta jutroški »obrtinik« zaveden v svojem »maščevanju«.

STAVBENI ALI ZIDARSKI MOJSTRI.

Zadruga zidarskih mojstrov nas naproša, da objavimo:

Zadrugi stavbenikov v Sloveniji se je zdelo zelo potrebno objaviti, da g. Ogrin in g. Curk nista stavbena mojstra.

Ker sta gg. Ivan Ogrin in Matko Curk, agledna člana naše zadruge in celo člana našelstva ter se nam zdi prav, da sledeče navajamo:

Zidarski mojstri so po zakonu iz l. 1893. opravičeni izvrševati in voditi nadtalne in druge enake stavbe. Le v izvzetem kraju (kamor spadajo notranji štirje okrajji Ljubljane) smejo to vršiti pod nadzorstvom. Pod enakimi pogoji smejo tudi graditi v statičnem oziru zelo otežkočene stavbe kot muzeje, cerkve in podobno.

Za nastop obrti stavbenega ali zidarskega mojstra ni predpisana nikakršna predizobrazba, razen, da položi strogi izpit pri državni oblasti ter, da se je izučil zidarske obrti in da je delal najmanj 6 let v praksi med tem dve leti kot stavbovoda.

Zidarski mojstri se navadno obrti prav dobro izuče, ker delujejo v praksi na gradnji, kar je osobito danes, ko ima stavbena obrt največ opraviti s prakso, saj nam za teoretsko delo že ne manjka inženirjev in arhitektov, zato je čisto gotovo, da so zidarski mojstri popolnoma kos svoji nalogi.

Prej omenjeni zakon, ki ureja stavbene obrti, imamo pri nas v Sloveniji še izza časa Avstrije.

Pred nedavnim pa se je napravil nov načrt obrtnega reda, kjer so urejene tudi stavbene obrti. Pri nas v Sloveniji se je to napravilo sporazumno z različnimi kompetentnimi faktorji, osobito pa še z inženirji, arhitekti in stavbenimi obrtniki. Po tem načrtu se bodo docela izenačila obseg in opravičenost dosedanjega stavbenega in zidarskega mojstra. Zato smo mnenja, da bi notica, poslana od zadruge stavbenih mojstrov kot apel na javnost, prav lahko izostala.

»Jutro«: Živahen kontakt med demokratskimi elementi.

NASTAS PETROVIČ SE POGAJA S PRIBEČEVIČEM.

6 Zagreb, 27. okt. (Izv.) Današnji »Obzor« piše o političnem položaju in se bori s formiranjem dem. bloka. Pravi, da se je ustanovitev odložila za delj časa. Da opozicija niti sama ni prepričana o ustanovitvi bloka, kaže akcija, ki jo vodi za ustanovitev opozicijskega združenja. Zdi se, da bo v to združenje vstopil Nastas Petrovič, ki je sredi o tem imel konferenco s Pribečevičem.

SE VOLITVE.

6 Belgrad, 27. oktobra. (Izv.) Na jutrišnji seji narodne skupščine se bo izvolil anketni odbor, ki bo razpravljal o nepravilnostih, ki so se vršile v bihaškem in sarajevskem okrožju. V ta odbor se bodo izvolili zainteresirani bosanski poslanci. Radikali bodo predlagali gg. Kobasico in Kaludjeviča. Radičević dr. Šuteja, demokratska zajednica Behmena, eno mesto se prepusti zemljoradnikom, ki so zainteresirani radi enega mandata.

Pripravlja se popolno razčiščenje v demokratski zajednici.

Marinkovič hoče biti na jasnem. ~ Dr. Spaho brezpogojno za vlado.

6 Belgrad, 27. okt. (Izv.) V političnem življenju se ni danes dopoldne dogodilo ničesar novega. Ožji prijatelji zunanjega ministra g. dr. Marinkoviča pravijo, da on nikakor ni zadovoljen s solucijo položaja v demokratski zajednici, ker se ni dovolj

odločno in nedvoumno

izjavila za vlado in ker ni jasno in odločno zavrnila vsako koketiranje za opozicijski blok.

Ce tudi ni pričakovati, da bi se v prihodnjih dneh glede bloka celokupne demokracije moglo kaj pozitivnega in konkretnega podvzeti, vendar so prijatelji zunanjega ministra g. Marinkoviča mišljenja, da bi bilo potrebno v komunikaciji

enkrat za vselej

odbiti takšne poskuse, ker ni lojalno, da bi stranka bila v vladi, obenem pa bi vzdrževala zveze z opozicijo.

Pa tudi prijatelji Ljube Davidoviča niso zadovoljni s solucijo, ker so dejansko v klubu

izgubili bitko.

Resolucija sama pomeni za nje težak poraz. V dem. zajednici je bila želja, da se vendar ostane v vladi, tako izrazita in tako splošna, da bi bil g. Davidović s svojimi najbližjimi pristavi izoliran, in bi ostal samo z majhno skupino v parlamentu, če bi izvajal konsekvence z ozirom na dejanski položaj v klubu.

Davidovičeva okolica se najbolj

jezi na muslimane,

ki so kot en mož zagovarjali zahtevo, da se ostane v vladi in so se v tem brez vsakega pritiska izjavili za g. Marinkoviča. S tem se je Marinkovičev položaj v dem. zajednici zelo utrdil. Misli se, da bo zun. minister g. Marinković ta svoj položaj pri prvi ugodni priliki izrabil in dosegel

nedvoumno zaupnico

celokupne demokratske zajednice s tem, da se bo soglasno izjavila, da bo podpirala sedanjo vladno koalicio.

Italijanski glas o Kreku.

La vita s'agita nel fondo che dormiva. Gli occhi si aprono — cercano la luce le mavi si stendono — cercano meta.

Na prvem katoliškem shodu v Ljubljani se je postavil program ljudske stranke. »Na kongresu je bil navzoč mlad duhovnik, ki je pravkar zapustil Augusteum na Dunaju, kjer je imel priliko spoznati poleg revščine tudi krščansko-socialno gibanje, ki ga je vodil Lueger, Janez Evangelist Krek, najbolj vzvišena osebnost v političnem življenju slovenskega naroda v zadnjih 25 letih. Ta globoko in temeljito izobraženi duhovnik je takoj razumel, da je treba v svrhu dopolnitve dela za narodno osvoboditev dvigniti narod tudi socialno, ne samo kulturno in se je vrgel z vso dušo na delo. Energično in pogumno je nadaljeval po Mahničju započeto delo.«

Clankar omenja dalje zbiranje mladine pri Sv. Joštu, ustanovitev Prosvetne zveze v Ljubljani, v »liberalni trdnjavi«, Krekova potovanja po deželi ljudske veselice in predavanja. »Poleg duhovščine pomaga dijaštvo, ki ga imenuje Maurice Bellon »le cadre de l'armée pacifique, sauvegarde de la paix sociale, z direktnim delom za ljudsko izobrazbo, prepričano, da je socialno delo najboljše narodno obrambno delo! Krek je duša vsega tega dela; toda Krek se ne zadovolji z utrudljivimi potovanji po deželi, ampak »se bje in vzgaja« tudi po revijah in časopisih. »To je bitka proti indiferentizmu liberalizmu, ki ga on istoveti s kapitalizmom, to je živ boj majhnega kmeta, narodove hrbtenice, proti trgovcem in industrijcem.« Socialni problem more rešiti le krščanski solidarizem, ki ga je Krek postavil v svojem »Socializmu« proti socialističnim idejam in katerega je Aleksij Ušeničnik razložil v »Sociologiji«, v delu polnem krščanske doktrine. »Delo za zboljšanje gospodarskega položaja naroda je najbrže to, kar je mogel najbolj čudovitega producirati v najkrajšem času ubog in majhen narod, kakor slovenski pod vodstvom svoje duhovščine in svojega očeta Kreka. Ljudske izobrazbe bi ne bilo mogoče dvigniti, ako bi se vzporedno ne zboljšale tudi gospodarske razmere. »Liberalcev, ki so imeli v rokali narodni denar, trgovcev in profesionalcev, gotovo ni mogla ganiti beda zadolženega kmeta, ki je plačeval oduške obresti; saj so bili to ljudje, ki so živeli od kmetove bede.« Nato popisuje clankar velik časten razvoj slovenskega združništva pod vodstvom Slovenske ljudske stranke in dr. Kreka ter navaja tudi statistiko. Ta uspeh je bil mogoč, »ker je vodila zadruge duhovščina skoro brezplačno.« — »V osrednjih uradih, ki jih je nadziral dr. Krek, je utripalo vedno hureje življenje dežele, zvezano po tisočih niti k stranki in k moči, ki je predstavljala njen najplemenitejši in najbolj altruistični del in je med žalostno in burno vojno dobo vtelesil v sebi dušo naroda, ki je našel samega sebe.« — Bilo je gigantsko delo, vzklika pisatelj, ki so ga izvršili dr. Krek in njegovi sodelavci, preprosti podeželski duhovniki! Svoje studije zaključuje prof. Umberto Bonnes s temi besedami: »Številke ne zadostujejo, da bi mogli dati pojem o delu slovenske duhovščine v zadnjih 40 letih; dejstva in številke ne morejo ponoviti poti, ki jo je napravil majhni narod v tako kratkem času.«

Profesor Bonnes je skrbno sestavil svoje delo in ga prepletel s podatki, ki jih je črpal direktno iz slovenskih del — ki jih v spisu tudi navaja — ker zna slovensko. Slovenci morajo le pozdraviti vsako iniciativo, ki stremi za tem, da bi se slovenski in italijanski narod bližje seznanila. Prepričani smo, da bi se našemu narodu v Italiji prihranila marsikatera bridka ura, ako bi ga Italijani res poznali.

CAPABLANCA-ALJEHIN.

6 Newyork, 27. oktobra. (Izv.) V 21. partiji, ki sta jo igrala Capablanca in Aljehin, je po 33 potezi zmagal Aljehin, ki ima sedaj 4 točke, Capablanca pa 2

Orožne vaje čsl. ljudske stranke.

Čsl. LS je začetkom oktobra pregledala svoje čete in napravila načrt za nadaljnje napredovanje. Po dveh letih se je vršil seetanek strankinih zaupnikov najprej v Pragi za Češko, nato pa v Brnu za Moravsko. Dva dni prej pa so zborovali delavski, poljedelski in obrtniško-trgovski odsek stranke. Zakaj čsl. LS je država v malem, ker ima organizirane in zastopa vse stanovne. Njihovi interesi zelo lahko pridejo navskriž. Zato treba najprej jasno določiti zahteve vsakega stanu posebej in jih potem spraviti v sklad z načeli kršč. pravičnosti in vzajemnosti med stanovl. Stranka bi se seveda lahko izognila marsikateremu težavnemu vprašanju, če bi se naslonila samo na kmetški stan. Trenutno zavoljo tega ne bi izgubila mnogo mandatov. Če se pomisli, kako bi v tem slučaju lahko vrgla med kmete demagoška gesla in kako po ceni je zabavljanje nad drugimi stanovl., se zdi, da bi bila taka taktika boljša, zlasti če upoštevamo, da bi bilo treba stranki vzdrževati manj tajnikov, ki bi bili lahko manj izobraženi, kar bi znatno razbremenilo strankino blagajno. Toda čsl. LS gleda v bodočnost in hoče v smislu kršč. ljubezni in kršč. pravičnosti pomagati vsem stanovom. Zato žrtvuje ogromno truda in denarja za organizacijo delavstva in bi se potegovala za delavske koristi tudi takrat, če ne bi imela iz delavskih vrst niti enega pristasa.

Vse stanovne združuje v enoto kulturni program t. j. verske in prosvetne zahteve čsl. katoličanov. Verska zavest je tista notranja sila stranke, ki ji daje rast in razmah. Zaveden in praktičen katoličan je tudi zaveden pristasa čsl. LS. Čsl. LS je državna politična organizacija slovenskih katoličanov. Pristaše organizira v krajevnih organizacijah. Odbori krajevnih organizacij izvolijo okrajni odbor stranke. Okrajni odbori enega voliv. okrožja volijo oblastni odbor čsl. LS. Vodstvo stranke v eni pokrajini je poverjeno pokrajinskemu širšemu in izvršilnemu odboru. Pokrajinski odbori so štirje: v Pragi za Češko, v Brnu za Moravsko in Šlezijo, v Bratislavi za Slovaško in v Užhorodu za Podkarpatsko Rusijo. Pokrajinski izvršilni odbori izvolijo določeno število zastopnikov v državni izvršilni odbor čsl. LS v Pragi.

Krajevnih organizacij ima čsl. LS na Češkem in Moravskem 6.331, okrajnih 197, oblastni strankin odbor v vsakem volilnem okraju. Od lanskega leta se je samo na Češkem osnovalo 107 novih krajevnih organizacij. Strankinih zaupnikov je preko 11.000, ki za nje izdaja stranka poseben list »Důvěrník«. Članov, ki redno plačajo članarino, torej zaslужijo, vedno na boj pripravljene vojske, je — 301.023. Zato pa tudi more vzdrževati samo v Češki, na Moravskem in v Šleziji 62 strankinih tajnikov.

Dobro je razpredena tudi strokovna organizacija, posebno na Moravskem in Šleziji. V Češki pa se sedaj živahno razvija. Strokovno organiziranih kršč. socialnih delavcev, ki so politično organizirani v čsl. LS, je samo na Moravskem in v Šleziji 51.127, ki imajo 797 skupin. Razen tega je tukaj strokovno organiziranih 605 kat. učiteljev, 1155 drž. uradnikov, 5216 bajtarjev v 192 skupinah, 6320 obrtnikov in malih trgovcev v 68 skupinah. Kmetška zveza ima 45.713 članov v 874 skupinah. Vojnih invalidov je organiziranih 9973 v 186 skupinah, kat. dobrovoljcev pa 2531. Dnevnikov ima stranka 6, tednikov pa 14 v celi državi. V vsaki številki je vsaj en članek verske vsebine.

Sestrski stranki med brati Čehi moremo k njenim hitrim uspehom in naglemu dvigu le pristrano čestitati.

Nasprotniki katoliškega političnega gibanja med Južnimi Slovani pa naj se tudi na delu čsl. ljudske stranke zgledujejo kako graditeljska, domoljubna, narodna in rešilna za slovensko državo je ljudska stranka kakršni sta pri nas SLS in HPS.

Pribečevič zahteva zunanji odbor.

6 Belgrad, 27. oktobra. (Izv.) G. Pribečevič je v imenu svojega kluba danes vložil v narodni skupščini nujen predlog, da se izvoli odbor za zunanjo politiko. V tem pogledu je stališče naše stranke povsem jasno. Ker pa prihaja momentano ta predlog od Pribečeviča, in sicer v času, ko je on v najintimnejši zvezi z Radičem in ko italijansko in bolgarsko časopisje hvali njegove govore in njegovo delovanje v skupščini, prav gotovo takšen predlog ne more biti sprejet. V splošnem se v tukajšnjih krogih v poslednjem času z velikim začudenjem gleda na delovanje g. Pribečeviča, ki daje s svojimi izjavami našim nasprotnikom največ gradiva za napade na našo državo. Kolikor smo poučeni, bo ta predlog, za katerega zahteva g. Pribečevič nujnost, odbit samo s posebnim ozirom na to, ker prihaja v takšnem trenutku, kakor smo ga zgoraj označili.

75LETNICA DR. RIHARDA KRALJKA.

Katoliški Dunaj je dne 25. t. m. proslavil 75-letnico pesnika dr. Riharda Kraljka. Slavnost se je vršila v vojaški kazini, a udeležili so se je vsi odlični moške krščanske - socijalni krogi v državnim kancelarjem na čelu. Zvezni prosvetni minister Schmitz je izročil jubilarju veliki častni znak Avstrijske republike.

Med našimi izseljenci.

France Miklavčič:

Naši prekomorski izseljenci.

Hands across the sea! — Čez široko morje pošljamo roke svojim rojakom in naše misli se mude pri naših neustrašenih in podjetnih izseljencih, ki po daljnih deželah z napornim delom služijo svoj kruh med tujimi ljudstvi.

Jugoslavija sicer ni velevalst, vendar srečaš dalmatinske mornarje ali vsaj njihove potomce po vseh svetovnih morjih in tudi naše jugoslovanske izseljence dobiš tako rekoč po vseh delih sveta. V daljni Novi Zelandiji, tam v Tihem morju, kopljejo naši Dalmatinci po močvirjih okamenelo smolo »kauri« (kauri gum), v Avstraliji Hrvatje strižejo ovce ali pa so zaposleni po zlatih rudni-

France Miklavčič.

sedaj bančni uradnik v Ljubljani, ki je kot konzularni uradnik dolgo vrsto let preživel med našimi izseljenci v Avstraliji in Združenih državah.

kih in šumah in na avstralskem zapadu delajo po gozdih tudi nekateri izseljenci iz Cerknice. V Južni Afriki dobiš hrvatske izseljence po obmorskih mestih, v Petroniji in po deželi.

Glavna masa naših ljudi pa se nahaja v severni Ameriki, predvsem v Združenih državah, kamor se je stekal val našega izseljenstva tekom zadnjih dveh desetletij pred svetovno vojno. Število naših ljudi pod okriljem ameriškega strica »Sama« cenijo na preko 600.000, med katerimi bo okrog 300.000 Hrvatov, 250.000 Slovencev in 70 tisoč Srbov. V Južni Ameriki se število naših izseljencev cení različno od 60 do 100.000, v Kanadi od 40 do 50.000. V Severni Ameriki so bili naši ljudje predvsem rudarji in tovarniški delavci, in ko so si prihranili nekaj gotovine, so začeli kupovati farme in ustanavljati trgovine in različna podjetja. V Južni Ameriki, ki je še vedno predvsem poljedelska in živinorejska dežela, so razmere v tem oziru za ljudi brez večjega kapitala manj ugodne, kajti v teh poklicih je zaslužek primeroma majhen in nestalen. Zato tudi vidimo, da so se v Južni Ameriki visoko povzpeli le nekateri izredno podjetni posamezniki, in sicer pri organizaciji brodarstva in pomorske trgovine, potem špekulacije ali pri produkciji čilškega solitra (Mihanović, Petrinović, Baburizza itd.), dočim se je v Združenih državah na splošno dvignil položaj naših izseljencev vsaj do zmernega blagostanja. Kanada reflektira le na poljedelske delavce.

Gornje cenitve so precej nezanesljive, ker se celo na uradne podatke različnih ljudskih štetij ni mogoče zanašati, kajti preprosti ljudje, ki so si priborili ugoden družaben in trgovski položaj, pogosto izkušajo zabrisati vsako sled svojega porekla ter v to svrhu izpreminjajo imena itd., na kakšne dokumente pa po daljnem tujem svetu čisto le malo gledajo. Povsod namreč proti novodošlecem vladajo predsodki, ki povzročajo našim ljudem v nekaterih slučajih velikanske težkoče. Ob časih velikih industrijskih kriz, štrajkov itd. le prerada zaveje po ameriškem časopisju kampanja proti delavcem - tujerodcem in udruženje jugoslovanskih časopisov si je moralo izbrati za geslo »American in spirit, foreign in language only« t. j. ameriški po duhu in tuj samo po jeziku. Združene države ravno tako spadajo v območje anglosaške kulture kot »beli« angleški »dominion« in kljub milijonom tujih priseljencev angleški duh in angleški jezik absolutno prevladuje v vsem javnem življenju. Poleg angleško govorečih ljudi imajo Amerikanci kvečjemu še Nemce in Skandinavce za približno sebi enake, ker se hitro in lahko amerikanizirajo, dočim smatrajo Italijane in Slovane t. j. priseljence iz južne in vzhodne Evrope za manj vredna ljudstva ter so jim vsled tega tudi zaprli pot v Združene države, s čemer smo tudi Jugoslovani težko prizadeti.

Vendar pa je dejansko življenje vsa ta ostra nasprotstva kolikor toliko obrusilo, ker so naši ljudje pridni, vztrajni in varčni delavci ter postanejo dobri in vestni državljani. Amerikanizacija in anglicizacija hitro napreduje in glavna naloga bližnje bodočnosti bo morala najti sredstva in pota, kako bi kljub vsem tem oviram mogli vzdrževati kar najožje stike z našimi ameriški rojaki v narodnem, kulturnem in gospodarskem

oziru. Jugoslavija je zlasti po nekaterih pasivnih pokrajinah naravnost navezana na pošiljavo naših ameriških in drugih prekomorskih izseljencev, mi pa jim moramo nekako kompenzacijsko nuditi v kulturnih dobrinah ter jim iti v vsakem oziru na roko, tako da jim bo stara domovina svetla ideal na obzorju njihovega duševnega življenja.

V Združenih državah imajo jugoslovanski izseljenci naravnost vzorno organizacijo, dobro urejena in finančno močna strokovna podporna društva (jednote), mnogo različnih prosvetnih, pevskih in telovadnih društev, lepo število domačih cerkvenih občin in fara, farnih šol itd. Samo slovenskih duhovnikov je v Združenih državah okrog stotine, kar predstavlja mogočen narodno - kulturni element. Tudi domače časnikarstvo je dobro razvito, kajti v Združenih državah danes izhaja 15 slovenskih časopisov, med njimi 4 dnevniki, in sicer 2 v Čikagi, 1 v Newyorku in 1 v Clevelandu, največji slovenski koloniji.

Drugim prekomorskim kolonijam, ki so bolj ali manj novejšega izvora, lahko severno-ameriške organizacije služijo za vzgled. Stara domovina pa ima sveto dolžnost, da ne pozabi svojih ljudi v tujini. Na drugi strani pa mora naša vzgoja stremeti za tem, da bo mladim ljudem, ki bi jih sila razmer znala pahnuti v daljni svet, dala v verskem, narodnem in kulturnem oziru zdravo in zanesljivo podlago za uspešen življenjski boj med tujimi ljudstvi.

V. Z.:

Naši izseljenci v zapadni Evropi.

Slovenci bivajo po vseh delih sveta in skoro po vseh državah v Evropi. Ker je severozapadni del Evrope najbolj oblagodarjen s podzemeljskim bogastvom, zato ni čuda, da je boj za obstanek pripeljal našega človeka tudi v te kraje. Tam v Westfaliji, tam živi 15 do 20 tisoč naših rojakov. Raztreseni so po celem revirju od Kolna do Düsseldorfa, od Essena preko Bochuma do Dortmundu. Ure in ure se voziš po ravnini, levo in desno kipe črni dimniki proti nebu. Pokrajina, kot polovico Slovenije, je tod spremenjena v eno samo ogromno tovarno. Med sto in sto tisoči pa ginejo naši delavci kot kapljice v morju. Gmotno stanje se je po vojni znatno poslabšalo. Onim delavcem, ki so pred 20. ali 30. leti zapustili kot cvetoči fantje svojo domovino, preti sedaj na starost glad in revščina. Delavske sile so izsesane, za starostno rento se nihče ni zmenil. Reciprocitna pogodba med našo državo in Nemčijo je odprto vprašanje. Zato ti s strahom in trepetom gledajo v bodočnost. Kulturno so organizirani močje v 26. društvih Sv. Barbare, žene pa v 17 društvih, ki so verskega značaja, med tem, ko so društva Sv. Barbare tudi podporna. Pogrešajo pa zlasti slovenskih knjig in listov. Brez učiteljev, brez domačih duhovnikov so. Idealizem, brez primere v zgodovini, je napolnil nemške duhovnike, da so se naučili za silo slovensščine, da morejo pomagati našemu človeku. Domovina nima toliko idealnih ljudi, da bi se žrtvovali za nje. Le g. svetnik Kalan živi med njimi v Bodropp-Boy-ju in rešuje, kar se rešiti da.

Ko je bila nemška marka po vojni na tleh, tedaj so se zlasti mlajši delavci iz Westfalije preselili v Francijo. V Loreni je nastala slovenska kolonija okrog Merlebacha in Freyminga, ki šteje vsaj 2500 Slovencev. Večje delavske kolonije so v Kreutzwaldu, v L'Hopitalu, v St. Ardu, v Stier-nigu, Farschwillerju in v La Petite Rousselle. Skupno jih biva v tem delu 7—8000. Organizirani so v društvih sv. Barbare in pa v nevtralnih društvih »Edinosti«. Socialne razmere so zelo žalostne. Stanovanjska beda jih muči. V enostanovanjsko hišo se zbašejo po tri družine in v eno družinsko sobo se naseli 8 do 10 samecv. Redno družinsko življenje je nemogoče, saj razmere same kličejo po nezvestobi. Mladina se pokvari v neznanih letih, njeno družinsko ognjišče je na ulici. Nimajo učiteljev ne duhovnikov, med njimi ne odmeva slovenska pesem, redki so, ki znajo še slovensko čitati. Gmotne razmere so vsled nizke valute franka bolj žalostne kot vesele. Tudi Lorena kliče po idealnih delavcih!

V Pas de Calais biva vsega skupaj 8—10.000 slovenskih družin. Tudi ti so prišli iz Nemčije, deloma pa tudi iz Slovenije. Gmotne, socialne in kulturne razmere so slične onim v Loreni, le v ver-

Iz življenja naših slovenskih izseljencev v Ameriki.

Poroka g. Ivana Jeriča, treditnika »Ameriškega Slovence« z gospodično Anico Zakrajšek. V sredi nevestina mati, brat p. Kazimir Zakrajšek, urednik »Ave Marije« in sestra, na desni g. Silvester Hrastav, ženinov nečak.

skem oziru so ti rojaki na boljšem. Pri njih se je mudil g. kaplan Gornik, letos so dobili novega dušnega pastirja v osebi g. župnika Val. Zupančiča. Ta ustanavlja društva, zbira delavce v pevске odseke in jih vežba v slovenskem petju. Vedno in vedno pa ponavlja prošnje: pošljite nam slovenskih knjig.

Najbolj žalostne razmere, tako v verskem, moralnem in socialnem oziru vladajo med našimi izseljenci v Belgiji. Delavec, namreč slovenski je brez zaštite, brez pomoči zlasti v slučaju bolezni. Stanujejo v zasilnih barakah. Letos jih je obiskal g. Zupančič. Tudi tod so raztreseni po raznih revirjih. Ceni se naših izseljencev v Belgiji do 5000. Najhujše je, ko vdere v družinsko življenje tolpa samecv, katera vzame otrokom mater in možu ženo. Organizacij tod ne poznajo, in ker ni društev ne knjižnic, ne šole, ne cerkve, zato ni čuda, da vladajo tod najbolj žalostne razmere.

Holandska dela v tem oziru izjemo. V Limburški pokrajini biva do 2000 slovenskih rudarjev, kateri so prišli semkaj po vojni. Gmotne razmere so še dokaj ugodne, zlasti imajo izborne zakone, kateri ščitijo delavca v slučaju bolezni in poškodbe. Bolnik dobi poleg proste oskrbe v bolnici celo dnevno plačo. Delo je pa naporno. Stanovanjsko akcijo uspešno vodi dr. Poels. Značilno je, da je strogo prepovedano vsaki družini, ki biva v stanovanjski hiši, vzeti samca na hrano in stanovanje. Ako se katera družina tega ne drži, zgubi stanovanje. Za samce je vse preskrbljeno v »Domu za samce«, kjer ima vsak delavec svojo sobo, izborna hrano in dobro postrežbo. Gospodinjstvo vodijo po teh domovih usmiljene sestre, na čelu stoji duhovnik. V verskem oziru je ugodno za naše ljudi dejstvo, da so tod domačini zelo verni in pobožni. Imajo verske šole. Nimajo pa slovenskega duhovnika. Kulturno in socialno delujejo med našimi delavci redovnice, karmeličanke iz Sittarda, ki vodijo nekaj družinski misijon s tem, da obiskujejo družine, strežejo ženam v slučaju bolezni, skrbje za zanemarjene delavske otroke. Organizirani so v petih društvih Sv. Barbare. Njihovo središče je Heerlen, delajo pa v devetih premogokopih, ki so večinoma državna last. Tudi jame so opremljene z najmodernejšimi aparati. Značilno je, da povsod cenijo slovensko delovno moč. Naši ljudje opravljajo povsod najtežje ročno delo, medtem ko so domačini in nemški delavci privilegirani predelavci in voditelji. Nujno je, da se pospešuje pri nas tozadevna strokovna izobrazba, da bo naš delavec tudi v tujini vreden, da se mu reže boljši kruh.

Zelje in prošnje vseh naših izseljencev pa zvane v sledečih točkah: 1. Povsod naj naša vlada takoj sklene delavske pogodbe, ki se tičejo naših izseljencev. 2. V vse omenjene večje kraje naj pošlje naša vlada učitelje in duhovnike, da se naši izseljenci ne odtujujejo veri in domovini. 3. V Ljubljani in v središčih delavskih revirjev naj

se osnujejo izseljeniške pisarne, katere drže stike s tujino in domovino. 4. V vsaki državi naj bo zastopnik jugoslovanske države.

Naši ljudje se nahajajo dalje tudi v Mali Aziji. Letos v aprilu in majniku so se vkrcali v Marseillesu na ladje in šli v Azijo. Zaposleni so v maloazijskih rudokopih in pri gradbi nove železnice, katero gradi Kemal paša. Odkar so zapustili Francijo, nimamo glasu od njih!

Prav tako so pozabljeni in samim sebi prepuščeni naši rudarji v rudnikih med Paračinom in Zaječarom v Stari Srbiji. Nihče se ne briga za nje. Domovina, ne pozabi svojih sinov, ki so raztreseni po celi Evropi!

V. Tomc:

„Rafaelova družba“.

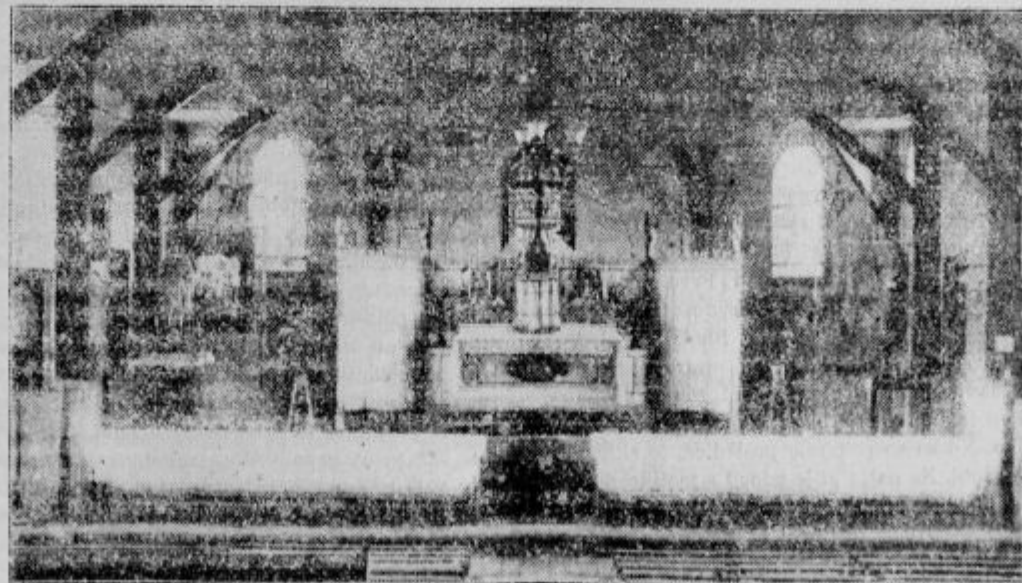
Bilanca izseljevanja je za naš narod pasivna v versko-nravnem, narodnem in gospodarskem smislu. Vsakega zavednega Slovence boli, ko premišljuje stanje naših izseljencev bodisi v Ameriki, bodisi v raznih krajih Evrope, kakor na Francoskem, Belgiji, Holandiji in drugod. Najboljši naši izseljenci se odtuje Cerkví, ker nikdar ne slišijo besede božje v domačem jeziku. Vzgoja otrok je nezadostna; drugi rod že po navadi ne zna čitati slovenskega berila. Koliko izseljencev propade že med potom moralno in gmotno! Med potjo ali še pred odhodom so padli v roke raznim sleparjem, ki so jih popolnoma uničili. Razmere v tujini so jim neznane, svoj trdo prislužen denar nalagajo v neznane banke, čez par let banka propade, in izseljenec ne more nazaj v domovino. Dolgovi, gospodarske nesreče, želja po boljšem zaslužku je gnala naše ljudi v tujino pred vojno in jih žene zopet po vojni.

Da se zabranijo žalostne posledice izseljevanja pred vojnjo, med vojnjo in v njihovi novi domovini, se je že pred vojno trudila »Rafaelova družba«. »Rafaelova družba« je mednarodna družba, ki ima svoje podružnice v vseh večjih mestih celega sveta. V Ljubljani je začela »Rafaelova družba« intenzivneje delovati s 1. junijem 1909. Leta 1911. je pomagala 352 izseljencem, rešila je 1770 pismenih vlog. Vsled vojne — izseljevanje je bilo ustavljeno, odbor »Rafaelove družbe« po večini mobiliziran — je »Rafaelova družba« prenehala s svojim delovanjem. Po vojni so prevzela skrb za izseljence razna karitativna društva, n. pr. društvo »Dobrodelnost« za izseljence na Westfalskem. Toda izkazalo se je, da je skrbstvo za naše izseljence premalo organizirano, zato je odbor društva »Dobrodelnost« napravil pripravljalni odbor za obnovo »Rafaelove družbe«.

Ker trpijo naši bratje Hrvati (Srbi imajo le prav malo število izseljencev) na istih žalostnih posledicah kakor Slovenci, se je priredil skupen sestanek slovenskega pripravljalnega odbora s Hrvati na Trsatu 16. avgusta 1927. Sklenilo se je, da se organizira »Rafaelova družba« po vseh oblastvih Slovenije in Hrvaške, po potrebi tudi v oblastvih Srbije. Za Slovenijo je pripravljali odbor že vložil pravila v potrdilo velikega župana in upa, da jih prejme v par dneh potrjene. V najkrajšem času se skliče občni zbor za obnovo »Rafaelove družbe«.

»Rafaelova družba« bo predvsem skrbela, da naši ljudje, ki trpijo vsled slabih gospodarskih razmer, ne bodo odhajali v tujino, temveč da se jih zaposli v domovini. (Notranja kolonizacija!) Po svojih organih bo dajala pojasnila osebam, ki se nameravajo izseliti v tujino, ščitila jih bo pred izkoriščevalci, posredovala bo pri naših oblastvih v izseljeniških zadevah, vzdrževala bo zvezo med našimi izseljenci v tujini in domovini, skrbela bo, da ne postanejo naši izseljenci v tujini za domovino izgubljeni, skrbela bo za duševni blagor naših izseljencev, skrbela za osnivanje slovenskih šol v tujini, izdajala poučne knjige, prirejala poučna predavanja in zborovanja in dajala odhajajočim primerne spremiljevalce.

Skrb za izseljence je važno versko, narodno in gospodarsko vprašanje, katerega se mora vsak zavedni Slovenec oprijeti. Na delo za obnovo »Rafaelove družbe«!

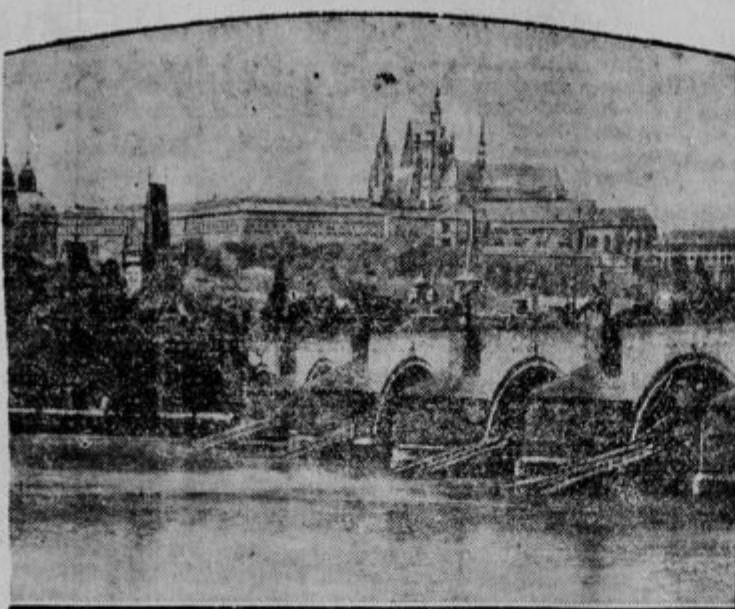

Zasična cerkev, kakršna je na Nemskem v industrijskem okraju mnogo, ker za vsakih par tisoč vernikov hitro ustanovijo novo župnijo. V tej se obhaja slovenska božja služba.

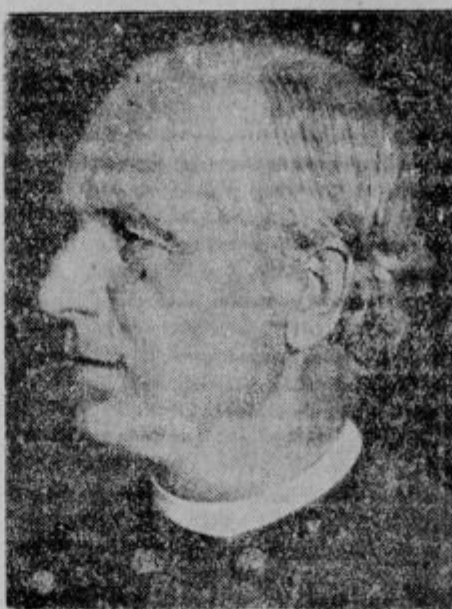
K češkoslovaškemu narodnemu prazniku.

Mgr. dr. Šramek,
predsednik češke ljudske stranke.

Hradčany,
praški grad, rezidenca predsednika republike
in srce Prage.

Andrej Hlinka, -
predsednik slovaške ljudske stranke.

Moda

Navadne obleke. Poročali smo že, da so jesenske večerke obleke po svoji raznolikosti tako pisane, da je izbira v vsem obsegu mogoča. Slično je tudi pri navadnih oblekah, ki so pač prikrojene razmeram časa, potrebam stanov in splošni modni tendenci, katera stremi v prvi vrsti po estetični ubranosti. Sedanje, zlasti jesenske navadne obleke imajo posebno značilnost, da so za vsako priliko pripravne; treba se je ogrniti samo s plaščem, pa je pri kraju skrb, kakšna in v čem bi šla na cesto. Imajo torej svojo praktično sposobnost, da zadoščajo v kuhinji na promenadi in magari na koncertih. Izmed blagov tudi za navadne obleke, je najboljše svila; močnejši, odnosno debelejši blagovi niso priljubljeni, ker se zdi pregrbi in se nikoli ne vlegajo tako priključljivo na telo, kot svila. V splošnem jemljejo za navadno svilen obleko kitajski krep in maroški krep, to pa zato, ker so ti blagovi trpežnejši in se laže čistijo. Kar se pa barv samih tiče, je treba priznati, da je današnja moda segla globoko v naravo. N. pr.: pri jesenskih oblekah prevladujejo jesenske barve, rjavordečkasta, slična odpadajočemu listju, ali pa bršljanasto zelena, kar prav nič ne moti nekdanjih močnih predsodkov.

Oblike navadnih oblek so zelo raznovrstne; poleg zvončastih tudi neovirano padajoče in ohlapne, kakor že zahteva postava vitke ali obilnejše dame. Močnejše dame ljubijo še najbolj plaščem slične obleke, kar ugodno vpliva na enotnost linije.

Na današnji sliki lahko opazujemo in prepoznamo pet tipičnih različic navadne obleke. Na prvi sliki je čisto preprosta obleka iz rjavega ali zelenega blaga. V zgornjem delu jo krasi še vedno priljubljena roža, počez pa tečejo diagonalne gube. Od ozkega pasu dalje se v smeri diagonal končuje obleka v gube, kar da obleki večjo elastičnost. Čisto drugačno smer odraža druga slika. Pod vratom je le neznatno izrezana, spaja jo pa pas. Preko desne rame do pasu je v isti liniji kot od pasu proti levemu koncu izpeljano nabrano nakitje iz blaga. Ta obleka vsebuje prerožnost in eleganco. Za napore in bolj za športne potrebe je kakor nalašč prikrojena obleka, ki je razvidna iz tretje skice. Prav tako pa tudi zadnji dve odražata bolj praktično in trpežno težnjo, kar se zlasti vidi v še vedno prevladujoči zvončasti obliki.

Rekli smo sicer, da se za te modele odбира najbolj svila, ni pa s tem zaključeno, da bi si ta ali ona dama ne mogla in ne smela prikrojiti volnenega ali sličnega blaga tem vzorcem.

Kar je pa pri tem poziravljati, je pač to, da prihajamo v novo dobo, ko bo tudi v najbolj intimni domačnosti zavelo spoznanje, da je tudi tam treba okusne in praktične obleke in ne samo v gledališču, na koncertu ali na promenadi.

Pajčolan. Pajčolan v današnji dobi nima več praktične usmerjenosti, je bolj okras današnjim

klobukom. Ker so klobuki še vedno iz priproste in enotne snovi, so poječani nekaj potrebnega, ker skušajo z njimi ublažiti linije. Oblike novih klobukov so sicer enostavne, največ jih je pa v modi, ki na eni strani segajo globoko čez uho, na drugi strani pa zaviljaj robu odkriva lase ali celo uho. Temu sorazmerno pada tudi pajčolan, na eni strani globoko navzdol, na drugi strani pa je visoko priviljan. Pajčolan mora biti nežno tenak, lahek in z večjimi presledki, da ne zastirajo preveč oči.

Kožuhovina na novih plaščih. V letošnji jesenski in zimski sezoni prevladuje kožuhočina. Pri vsem gre samo za celoten vtis, recimo, linij, ki jih izživa lep plašč. Zato je pri izbiri plašča potrebno troje: pripravna oblika, lepo blago in posebno bogata prevlaka s kožuhočino. Pri tem pa ne smemo pozabljati, da je kožuhočina zelo hvaležna, zlasti, ker so popravila in preoblikovanja vedno uspešna in lahka. Na sliki je videti tipičen model prihajajoče mode in v tem plašču je označena vsa tendenca današnje mode, kako priti do ugodja linij in izraza.

Strašna nesreča na morju.

Brezdušnost italijanskih strahopetcev.

PRIZORI NA KROVU. — NASPROTUJOČA POROČILA.

KAJ JE POVZROČILO NESREČO? — GROZNA PANIKA NA LADJI.

Poročila, ki so prispela o usodi moštva in potnikov italijanskega parnika »Principessa Mafalda«, si povsem nasprotujejo. V pristanišču Bahia v Braziliji v Južni Ameriki oziroma v njegovi največji bližini je dohitela parnik pogibelj. Sprva se je zdelo, da je to ponovitev strašne »Titanicove« katastrofe, ki je pred vojno vzbudila sočustvovanje vsega sveta. Toda pozneje se je izkazalo, da je imela reševalna akcija, pri kateri so sodelovale ladje raznih narodnosti, velik uspeh in da je število smrtnih žrtev razmeroma majhno.

Dočim so trdile prvotne brzogovke iz Rio de Janeira, da gre število mrtvih v vsakem slučaju v stotine, je poslal francoski parnik »Formosa« v svet poročilo, da so bile skoraj vse na krovu se nahajajoče osebe rešene; da pa je par ducatov nesrečnejev utonilo.

Bili so strašni trenutki paničnega strahu, zmešnjave in obupa, ki se je polastil ljudi na krovu parnika. Nastala je borba vseh proti vsem za mesta v rešilnih čolnih. Kabinski potniki so nastopili proti izseljencem iz medkrova.

O vzrokih katastrofe ni še nič gotovega. Govorilo se je, da je ladja zadela na čer, ki niso bile zaznamovane na ladjinih zemljevidih in da je bila posledica tega eksplozija kotla. Toda popolnoma nejasno je, čemu se je vršila reševalna akcija brez potrebne enotnosti in v znamenju absolutne desorganizacije. V prvem momentu ni bilo mogoče izvesti nikakih zaključkov, ampak toliko se je že dalo sklepati o vzrokih nereda pri reševalni akciji, da je potrebna temeljita preiskava tega slučaja.

Da predočimo popolno neorjektivnost, navajamo nekaj telegramov, ki smo jih snoči vsled pomanjkanja prostora morali opustiti.

Bahia, 27. oktobra. Žrtev katastrofe na ladji »Principessa Mafalda« je bilo v prvi vrsti strojno osebje, ki je našlo smrt v času eksplozije kotla in del medkrovnih izseljencev, ki niso mogli dovolj hitro najti poti na zgornji krov. Dosedaj je toliko gotovo, da so potniki prvega in drugega razreda vsi rešeni.

Bahia, 27. okt. Polagoma prihaja vedno več

jasnosti v nasprotujočih si poročilih o katastrofi italijanskega brzoparnika »Principessa Mafalda«. Ugibanje, da je parnik zadela na čer, nima več verjetnosti. Bolj gotovo je, da se je strl lomilec valov, kar je imelo za posledico, da so valovi predrli dvojno dno ladje. Skozi luknjo so udrele vodne množine z vso silo v ladjin trup in dosegle strojni oddelek. Kapitan Guli je skušal, ko je nastala odprtina, spraviti ladjo na površje in je radi tega obrnil ladjo s polno paro proti obrežju. To pa je postalo za ladjo vsled vedno večjega pritiska valov usodno. V trenutku, ko je voda dosegla strojni oddelek, je eksplodiral kotel. Vsled nadaljnjih eksplozij se je razbilo ladjino dno v dva dela.

Usodni prelom lomilec valov se je izvršil ravno v času, ko so gostje posedali k jelu. Bila je 7. ura. Mahoma so začutili strahovit udar, katerega je sledil močan pok. Potnike je prevzel paničen strah. Vsi so drveli jokajoč in vpijoč na krov. Častnikom in moštvu, ki so poskušali pomirjevalno vplivati, se ni posrečilo postati gospodar položaja, ker se je kmalu začela ladja nagibati na stran in je postalo vsakemu jasno, da je potopitev neizogibna.

London, 27. oktobra. Italijanske paroplovne agenture v Južni Ameriki izjavljajo, da imajo za katastrofo ladje »Principessa Mafalda« samo eno pojasnilo, da je ladja po udarcu ob čerj morala zadeti ob nemško mino.

O paniki sami so izšla v prvem mahu najbolj zmešana poročila. Moštvo je izgubilo glavo in italijanski mornarji so bili strahopetni. V tem je edinstvo. Reševali so sebe in zapirali druge. V kako luč so se s tem postavili v svetu, je lahko odgovoriti. Zunanji svet je nemudoma povpraševal po tem, kake narodnosti so prizadete. Govorilo se je, utonil znani tenorist Gigli, ugrabilo se je, koliko je Nemcev, Madjarov, Čehov, če je med žrtvami kak danajska rodbina in kaj je z Jugoslovani. Slovenca, kakor je z gotovostjo upati, ni nobenega, pač pa je več Jugoslovancev, ki naj so se ukrcali na to ladjo. Katastrofa je ena največjih in označuje se »novi Titanic«.

Od Soče do Piave.

Iz dnevnika vojaka slovenskega planinskega polka.

Sobota, 27. oktobra 1917.

Ponoči so naši zavzeli Fajti hrib. Bičati ga je začela laška artilerija. Toda okoli deseti je morala umolkneti. Zelo lep dan je danes, zato so »martinkiči« zlezli na plan. Opazovali smo, kako se naše čete pomikajo proti Volkovnjaku. Naši aeroplani so stalno v zraku. Depeše pa javljajo: Naši zasedli Cividale! Sveta gora, naše svetišče, očiščeno Italijanov! Naša artilerija obstreljuje Kormin!

V naši sekciji se pa Lah trdovratno vpi-
ra! Napadalne patrulje so odšle čistit teren, artilerija pred nami jih je krepko podpirala. Okoli štirih popoldne je bila kota 493 vsa zavita v ogenj in dim. Lah molče kot grob. Devet naših aeroplanov nese bombe nad koto, napadalno krdelec se plazí med ruševinami proti vrhu. Tedaj se oglase Lah. Posujejo naše s šrapneli. Aeroplani vračajo Lahom z bombami in strojnimi, da je pekel nepopri-

sen. Ves boj je osredotočen samo na to koto. Krdelec vztraja v napadu, rezerva vsled laškega zapornega ognja ne more na pomoč. V večernem mraku je bil prizor nepopisen. Svetlikanje strelav, topov in svetlobnih raket! V tem sta sovražnika trčila skupaj, toda naši so bili preslabi, zato so se umaknili. Vsled tega so Italijani postali ošabni in divji, začeli so udrihati kar vseprek. Kaj je z našo patrulo? To gre pozvedovat drug oddelek.

Ob desetih zvečer se plazijo strelci št. 21 proti Volkovnjaku. Par strelav — Volkovnjak je naš! Italijani so se kar enostavno udali. To je bilo vpitja in vriskanja! Celo noč so vlačili ujetnike skozi naše pozicije. Italijani so bili zelo dobre volje in zadovoljni. Mi smo se pa nemoteno sprehajali in — z drugimi tulili. Tam pri Gorici se pa nebo rdeči... Italijani »pospravljajo«.

(Dalje.)

NOV VELIK USPEH V SLIKOVNI TELEGRAFIJI.

Nemška tvrdka Siemens je v zadnjem času zaključila poizkuse s prenašanjem slik po brzogovnem kablju. Poizkusi s Carolusovim slikovnim telegrafom, pri katerih je sodeloval tud telegrafsko-tehnični državni urad, so se tako posrečili, da namerava pošta sedaj proti običajnim poštnim pristojbinam uvesti odpravljanje slik ali izvirnih dopisov v kateremkoli jeziku ali stenogramu. Slikovno-brzogovni promet se bo vršil po kablju med Dunajem in Berlinom.

KABILI IMAJO RADI DENAR.

v Pariz, 21. oktobra. (Izv.) Pogajanja med francoskimi oblastmi v Maroku in med riziškimi Kabili, ki so ugrabili nečake guvernerja Teega in že prej dva otroka ing. Arnau-
da še niso dovedla do nikakega zaključka. Danes so bili odposlani novi emisarji, da predložijo Kabilom nove predloge. Roparji so zahtevali za otroka 800.000 za Steegova nečaka s soproga pa poldrug milijon frankov.

Gospodarstvo

Občni zbor Centrale industrijskih korporacij.

Kakor nam poročajo iz Beograda, se vrši 10. in 11. novembra t. l. v prostorih, Kolaričeva 1-II občni zbor Centrale industrijskih korporacij po sledečem programu:

10. novembra ob 16 interna seja.
11. novembra ob 10 javna seja s predstavniki ministrstev in tiska. Na interni seji bodo razpravljali o finančnem stanju Centrale, o poslovnem poročilu od poslednjega obnega zbora sem, o poročilu odseka za posredovanje in o drugih internih vprašanjih.

Na javni seji bodo obravnavali sledeča vprašanja:

1. Stanje našega gospodarstva v splošnem in posebej naše industrije. 2. Vprašanje kredita in investicijskih kreditov. 3. Vprašanje znanstvene organizacije dela. 4. Carinska in zunanje trgovinska politika naše države v primeri z drugimi državami. 5. Davčna obremenitev našega gospodarstva, posebno ukupjenje davka na poslovni promet, izenačenje neposrednih davkov in vprašanje samoupravnih dajatev.

Ceškoslovaški proračun za leto 1928.

Reforma soc. zavarovanja. — Delna odprava vizuma.

Praga, 15. oktobra.

Danes je češkoslovaški finančni minister predložil proračun za leto 1928. Ob tej priliki je imel tudi obširen ekspozé, iz katerega posnemamo najmarkantnejše točke:

Formelna struktura proračuna je ostala neizpremenjena. Proračun je nižji kakor za leto 1927. Za 167 milijonov Kč, faktično pa manjši samo za 12 milijonov Kč. Istočasno, ko država znižuje proračun, pa se povzbujejo preveč samoupravni proračuni. Izdatki samouprav so znašali lani 5.800 milijonov, letos 7.100 milijonov Kč; samo proračuni občin so narasli za celo milijardo, to je za tretjino. Potrebno je znižanje javnih dajatev, kar velja tudi za samoupravne proračune. Za zunanje in vojaške zadeve gre petina vseh državnih izdatkov, za kulturne svrhe pa samo desetina. Važen problem so izdatki za šole. Finančni minister pozivlja vse k varčevanju ter nastopa proti luksuzu in uživanju.

Z davčno reformo odpade 200 milijonov Kč dohodkov, kar pa bodo krili višji dohodki pošte in čekovnega urada. Najvažnejši finančni problem so sedaj državna podjetja. Država ne more konkurirati s privatnim podjetništvom. Državna podjetja morajo nositi dobiček. Metoda finansiranja državnih podjetij ostane stara. Z reformo bo padla kvota direktnih davkov. Direktni davki znašajo dve petini, trošarine četrtino in trgovski davki tretjino, ki pa bodo postopoma odpravljani. Zaradi velikih nalog v bodočnosti bo treba varčevati. Skupno so dohodki preračunani na 9.562, izdatki na 9.536 milijonov Kč. S tem postane aktivnost češkoslovaškega proračuna zagotovljena. Sicer pa je že računski zaključek za leto 1925. izkazoval prebitok 1.3 milijona Kč.

Istodobno s proračunom je predložena parlamentu novela o socialnem zavarovanju, katere značilnosti so:

Vajenci, domači in sezonski delavci izpadejo iz zavarovanja; znižajo se premije invalidnega zavarovanja, rente pa ostanejo iste. Prisvojitev odloka upravnega sodišča pri predpisovanju bolniško-zavarovalnih premij.

Nadalje je predložen parlamentu osnutek zakona o zaščiti domačih delavcev, ki hoče zaščititi

domači delovni trg. Inozemci, ki so se priselili pred 1. majem 1923, lahko ostanejo. Predpisi za novonastavljene inozemce pa so poostreni. Poleg tega je napravljen prvi korak za odpravo vizuma.

Za varčevanje.

Berlinske banke so uvedle nov način odprave hranilnih vlog. Pri nas kakor znano so vloge ali s takojšnjo odpovedjo ali pa imajo tromesečni odpovedni rok brez ozira na velikost vloge. Od odpovednega roka je odvisno tudi obrestovanje. Kakor smo v uvodu omenili, so berlinske banke, že prej pa tudi »Berliner Sparkasse« sklenile, da se do 500 mark izplačuje brez odpovednega roka, vendar ne več kakor 1000 mark tedensko do 3000 mark se izplačuje po osemnedevni odpovedi, nad 3000 mark pa po 14 dneh. Najvišja vloga je lahko 20.000 mark. »Berliner Sparkasse« pa je uredila to vprašanje sledeče: do 300 mark dnevno, do 500 mark 14 dnevna odpoved, do 1000 mark enomesečna odpoved, 1000—2000 mark dvomesečna odpoved, nad 2000 mark pa trimesečna odpoved. Kakor je iz tega razvidno, se banke zelo trudijo za pridobivanje novih hranilnih vlog, kakor se na drugi strani bore proti poseganju hranilnic v bančne posle. Nudijo pa pri enaki obrestni meri pet odstotkov (višje tudi za še tako dolgoročno vezane vloge ne poznajo) boljše pogoje pri odpravi malih in večjih vlog. Ta sistem odpovedovanja je za prav močne finančne zavode zelo priporočljiv. Na drugi strani pa mali hranilci dobe za svoje vloge lahko večje obresti pri našem načinu, seveda ravno tako večji.

Konkurz je razglašen o imovini Pomorske banke, d. d. na Sušaku (ne zamenjati z istoimensko banko v Gruziji). Banka je bila ustanovljena l. 1920, kapital je znašal 6.250.000 Din. Banka je finansirala propadlo ladjedelnico v Kraljeviči, ustanovila (pred nedavnim konkurzom) »Vesna«, plovbo d. d.; v njen koncern je spadalo tudi podjetje Nekton, d. d. za ribarstvo in izkoriščanje rib na Sušaku s kapitalom 210.000 Din.

Likvidacija. Danica, družba z o. z. (mineralna olja) v Mariboru; Preskrbovalna zadruga »Obroke«, reg. zadr. z o. z. v Ljubljani.

Reparacijski agent proti prezadolitvi Nemčije. Reparacijski agent Parker Gilbert je predložil nemški vladi spomenico, v kateri sviri pred prejemanjem novih velikih nemških posojil v inozemstvu to pa radi tega, ker se lahko zgodi, da Nemčija ne bo mogla zadostiti svojim reparacijskim obveznostim. Nemčija je dosedaj najela 4 milijarde zlatih mark v inozemstvu: za državo, mesta, podjetja itd. Reparacijski agent je to napisal po želji nemškega finančnega ministra.

V dobi proračunov. Predsednik Zedinjenih držav Coolidge je izjavil, da znaša prebitok proračuna 250 milijonov dolarjev, kar bo omogočilo znižanje davkov. — Francoski proračun za leto 1928. bo znašal 55 milijard frankov. Za obresti in amortizacijo zunanjih dolgov se bo plačevalo 1282 milijonov frankov manj. Z revalorizacijo svojih titrov dobe francoske hranilnice 50 milijard frankov. — Pred nedavnim je bil objavljen tudi avstrijski predlog proračuna. Dohodki so proračunani na 1631, izdatki pa na 1595,4 milijona šilingov. Prebitka bo torej 35,6 milijona šilingov. Dohodki so napram 1927 višji za 10%, izdatki pa za 22%. Investicij je v proračunu predvidenih 191,1 milijona šilingov.

Iz srbskega zadrugištva. 156 zadrug, članov glavne zveze srbskih kmetijskih zadrug sklicuje redni občni zbor za računsko leto 1926. Med predlogi je tudi osnove glavne kreditne ter glavne nabavljalne zadruge.

V lokalni,

v katerem ni »Slovenca«, tudi ni mesta za našega človeka. Zahtevajte »Slovenca« povsod!

Borza

Dne 27. oktobra 1927.

DENAR.

Današnji devizni promet je bil sicer nekoliko večji kakor včerajšnji, vendar slab. Pariz je bil iskani po 228, Italija den. 309.75—310, blago pa 310.5. Narodna banka je dala devizi Curih in Dunaj. V Zagrebu je London narastel za 5 točk. Mednarodno je oslabela zopet Bukarešta, to pa zaradi nejasnega notranjega političnega položaja.

Ljubljana. Curih 10.94—10.97 (10.955), Dunaj 8—8.03 (8.015), London 276.25—277.05 (276.65), Newyork 56.64—56.84 (56.74), Pariz 223 den., Praga 168—168.8 (168.4), Trst 310—310.5.

Zagreb. Berlin 13.545—13.575, Curih 10.94—10.97, Dunaj 8—8.03, London 276.30—277.1, Newyork 56.64—56.84, Pariz 222.04—224.04, Praga 168—168.8, Trst 309.46—311.46.

Belgrad. Berlin 13.54—13.57, Curih 10.94—10.97, Dunaj 7.997—8.027, London 276.25—277.05, Newyork 56.61—56.81, Praga 168—168.80, Trst 309.35—311.35.

Curih. Belgrad 9.1375, Berlin 123.79, Budimpešta 90.70, Bukarešta 3.19, Dunaj 73.19, London 25.25125, Newyork 518.5125, Pariz 20.355, Praga 15.865, Trst 28.8125, Sofija 3.76, Varšava 58.15.

Trst. Belgrad 32.24—32.26, Curih 352—355, Dunaj 255—265, London 89.13—89.16, Newyork 18.28—18.29, Pariz 71.10—71.95.

Dunaj. Devize: Belgrad 1246.875, Kodanj 189.75, London 34.4825, Milan 38.68, Newyork 708.2, Pariz 27.8, Varšava 79.4. Valute: dolarji 706.6, angleški funt 34.425, francoski frank 27.78, dinar 1243, češkoslovaška krona 2098.5.

VREDNOSTNI PAPIRI.

V Ljubljani zaklj. Ljublj. kred. po 135. V Zagrebu je nazadovala Praštediona od 910 na 900. Večve pa so bile zaključene višje. Državni papirji so ostali neizpremenjeni, vojna odškodnina je bila zelo čvrstejša.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kred. zaklj. 135, Praštediona 900 den., Kred. zavod 160 den., Večve 133 den., Ruše 290—300, Stavbna 56 den., Šešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 83.75, agrari 54, vojna odškodnina 395.5—396, dec. 401, Hrv. esk. 91, Hipo 57, Jugo 93, Praštediona 900, Ljublj. kreditna 135, Seferana 610, Drava 575—585, Slavonija 14, Trbovlje 472—480, Večve 135—136.

Belgrad. Narodna banka 5.170, Izvozna banka 1.240, vojna odškodnina 396.25—396.75 (promet 7000 kom.) okt. 397—397.5, dec. 400—401 (promet 3200 kom.), 7% invest. posoj. 83—83.5, agrari 54—54.5.

Trst. Adria 183, Assicurazioni Generali 4605, Cosulich 196, Riunione adriatica A. 2240, B. 2235, Tripicevich 259, Split cement 223, Lloyd 768.

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 82.65, Živno 109.75, Hrv. esk. 11.1, Alpine 47.1, Leykam 11.65, Trbovlje 58.5, Kranjska ind. 49.5, Ruše 34, Gutmann 26, Slavonija 1.6.

BLAGO:

Ljubljana. Les: Buk neobrobli, plohi 60, 70, 80 mm, I, II, III. monte fkg. v. meja 1 vag. po 490; zaklj. 1 vag. Tendence živahna.

Dež. prideiki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt, ml. tar.): Pšenica 78—79 kg, 2%, bač. 337.5—340, za nov. 340—342.5, sr. 335—337.5, slav. 332.5—335, koruza bač. 245—247.5, nav. vozn. 242.5—245, um. suš. 235—237.5, nav. vozn. 240—242.5, moka 0 g vag. bl. plač. po prejemu 480; zaklj. —, tendence mirna.

Novi Sad. Pšenica bač. 290—292.5, ban. 285—287.5, sr. 290—292.5; rž bač. 280—290; oves bač. 202.5—207.5, ban. 205—210, sr. in slav. 212.5—215; ječmen bač. 225—230, sr. 245—250; koruza bač. 207.5—210, suš. 200—205, n. 12—1 192.5—195, n. 3—4 210—212.5, ban. 205—207.5, n. 12—1 187.5—190, sr. 207.5—210, n. 12—1 192.5—195; fižol bač. 370—380, beli 395—400, stari 350—355; moka baška 0 g 415—425, 2 395—405, 5 370—380, 6 315—325, 7 260—270, 8 200—205; otrobi bač., sr., slav. 170—175. Tendence stalna. Promet: 12 pšenice, 16 koruze, 12 moka, 1 otrobov, 1 ovs, skupaj 42 vagonov.

Budimpešta. 27. okt. Tendence medla. Pšenica okt. 30.46, 30.36, zaklj. 30.38—30.40, marec 32.26, 32.14, zaklj. 32.18—32.20; rž okt. 28.76, 28.32, zaklj. 28.5—28.52, marec 30.28, 30.14, zaklj. 30.24—30.26; koruza maj 24.92, 24.84, zaklj. 24.82—24.84.

Chicago (začetni tečaj), 27. okt. Vzdržana tendence. Pšenica dec. 124.875, marec 128.5; koruza dec. 81.875, marec 48.875; oves dec. 47.125, marec 48.875; rž dec. 100.75.

On: Poslušaj, draga, kaj naj Ti kupim za god?
Ona: Letos nič ne rabim.
On: Hvala Ti za to pametno misel.

Kaj se menijo pisma.

Nekoč je bil človek, ki je imel tako tanka ušesa, da je slišal, kako so se pisma pogovarjala, med seboj. In seveda pisma, ki leže v nabiralniku na vogalu ulice, si imajo vedno mnogo povedati.

Ko je nekega večera človek s tankim sluhom vrgel svoje pismo v nabiralnik, se je naslonil ob steber ter prisluskoval:

»Zopet eden,« je dejal glas. »Kdo pa si ti?« »Zahvala za vabilo,« je odgovorilo novodošlo pismo. »Kam pa so te vabili?« »Na slavnostni obed,« je dejalo s ponosom. »Jaz pa sprejemam vabilo na ples k neki vojvodinji; to je pač nekaj drugega.« In novodošlo pismo se ni več oglašilo. Toda nabiralnik je bil do polovice napolnjen in brbljanje je bilo dosti, kljub temu, da je ono pismo molčalo.

»Jaz prinašam naslovljencu zapuščino,« je dejalo eno. »Jaz pa skušam dobiti posojilo,« je pripomnilo drugo boječje. »Jaz zahtevam plačilo dolga,« je povedal oster, zvenel glas. »Jaz odklanjam ženitno ponudbo.« »V moji notranjini pa tiči ček, ki se glasi na visok znesek.« »Moj naslovljencec me ne bo nič kaj vesel, kajti prinašam mu poročilo, da je odpuščen iz službe. A poleg njega se je oglašilo drugo, ki je z jokajočim glasom naznanilo, da pisec prosi za službo, četudi le za malo plačo.

»Kdo ugame, kdo sem jaz?« je vprašalo eno izmed številnih pisem. Ugibali so vse mogoče, da je terjale, ljubinsko pismo, vesel dogodek itd., a nihče ni uganil. In ponosno se je oglašilo pismo: »Jaz sem pesnitev za nek časopis.« »Ali je pesem dobra?« je vprašalo več pisem hkratu. »Mislim, da ne posebno, kajti to je že sedmič, ko romam na razna uredništva.«

»Kaj pa mislite o meni, kaj sem jaz,« se je oglašilo majhno pisemce, sentimentalno mrtnjaje. »To pač vsi lahko uganemo,« odvrne mogočeno in robat glas, »ljubinsko pismo si.« »Kako pa moreš to vedeti?« »I, saj nas je vse polno tu. Mene je pisal možki ter pričel z »Darling moja!« »To še ni nič,« se oglašilo drugo pismo, »jaz imam pa napis »moja na veki.« »Nehajte, nehajte,« zarohni veliko pismo, »mene poslušajte, ko vam pravim, da me je spisal mož, ki se hoče ločiti. Na sodnijo sem naslovljeno.« »Jaz nosim poročilo časopisu o groznem umoru na Essex Streetu,« je tresoč se povedalo pismo, ki je bilo na dnu nabiralnika. Za trenutek je vse obmolnilo. Črno obrobjeno pisemce se je sedaj javilo: »Zalostna vest našim srodnikom v Brighton: edina hčerka, povožena do smrti.«

V tem trenutku je prisluskovalce začutil težko roko na ramenu.

»Mislim, da že dosti dolgo časa slonite tu,« je zapovedujoče zvenel glas poštarja, »sako ne morete sami dalje, vam bom pomagal.«

Mark Twain:

Kraljevič in siromak.

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.
Iz angleščine prevel: Jos. Poljanec.

Starec je v nemočni togoti zaškripal z zobmi in se požuril iz spalnice zaprši vrata za seboj; takoj nato je kralj slišal sledeči razgovor:

»Poklon in pozdrav, častitljivi gospod! Kje je deček — moj deček?«

»Kakšen deček, prijatelj?«

»Kakšen deček! Ne pitaj me z lažmi, gospod, in nobene prevare — kar nič nisem pri volji, da bi jih prenašal. V bližini tega kraja sem zasačil lopove, ki so mi ga odpeljali, kakor po pravici sodim, in sem jih nagnal, da so mi tudi priznali in vse povedali; dejali so mi, da jim je iznova pobegnil in da so zasledovali njegovo sled vse do tehle vrat. Pokazali so mi celo odtiske njegovih nog. Nobenega nepoštenega ravnanja, gospod, zakaj veš, gospod, če mi ga ne daš — — Kje je deček?«

»Ej, dobri gospod, mogoče imaš v mislih tistega razcapanega klateža, ki se je ponoči tukaj ustavil. Ako se zanimaš za tega klateža, potem vedi, da sem ga poslal po neko stvar. Kmalu se zopet vrne.«

»Kako kmalu? Kako kmalu? Daj, ne trati mi časa — ali ga ne morem dohiteti? Kdaj se zopet vrne?«

»Ni se ti treba vznemirjati, kmalu bo zopet tukaj.«

»Pa bodi torej. Poskusil bom počakati. Ampak čakaj — po nekaj si ga poslal? Til Ne, to je laž — on ne bi šel. Brado bi ti izpulil, ako bi ga nadlegoval s tako predrznostjo. Lagal si, prijatelj; prav gotovo si lagal! Deček ne bi šel nikamor ne za tebe ne za koga drugega človeka.«

»Ne za koga drugega človeka — resnica, da ne. Ampak jaz nisem človek.«

»Kaj? No, za božjo voljo, kaj pa si potem?«

»To je tajnost — in glej, da je nikomur ne razodeneš. Veliki angelj sem.«

Hendonu se je izvil strahovito glasen krik iz prsi, krik, ki ni bil ravno neposveten in ki so mu sledili glasne besede:

»Potem je njegova uslužnost razumljiva! Pošteno vem, da ne bi ganil niti z roko niti z ного, in ne bi storil nobenega hlapčevskega dela za nobenega umrjega! Ampak, res je, gospod, celo kralj mora biti poslušen, kadar veliki angelj zapoveduje! Daj, da — psst! Kakšen šum pa je bil to?«

Mali kralj je ves ta čas trepetal od groze in drhtel od upanja; in ves ta čas je tudi napejal vse moči, da bi glasneje zaječal, ves čas je pričakoval, da bo rahli glas pridruženega ječanja dosegel Hendonova ušesa; vedno pa je z bridkosti v srcu spoznal, da se to ni zgodilo ali pa da tisti čudni glasovi niso naredili nobenega utiska na Hendona. Poslednje besede njegovega služabnika pa so iznova oživile njegove moči in iznova je napel vse svoje sile, baš ko je starec odgovoril:

»Šum? Slišal sem samo veter.«

»Morebiti je bil res veter. Res, brez dvoma je bil. Slabotno sem ga slišal res — čuj, zopet se sliši! To ni veter. Kako čuden glas! Pojdi, doženiva, kaj je!«

Nepopisno je bilo veselje malega kralja. Izmučena pljuča so se na vso moč napejala v prijetni nadi, toda povezane čeljusti in pokrivajoča ga ovčja koža so uničile vse njegove napore. In srce je upadlo revežu, ko je slišal starca reči:

»Ej, glas je prišel od zunaj — mislim, da iz one goščave tam-le. Pojdiva, pokažaj ti pot.«

Kralj je slišal, da sta možaka razgovarjajoč se odšla; slišal je njune stopinje, ki so se hitro izgubile v noči — in revež je ostal sam v strašni tišini.

Cela večnost se mu je zdela, ko je zopet slišal glasove in bližajoče se stopinje — in to pot je slišal še drug glas, kakor glas peketanja kopit. Nato je slišal Hendona, ki je rekel:

»Nočem več čakati. Ne morem več čakati. V tem gostem gozdu je zgrešil pot. V katero smer je krenil? Hitro — pokaži mi!«

»On — ampak počakaj. Grem s teboj.«

»Dobro — dobro! Ej, v resnici si boljši kot si videti. Boš jezdil? Ali vzameš malega osla, ki je za mojega fanta, ali pa zajahaš tole slabo mulo, ki jo imam za svojo osebo?«

»Ej, ne — jezdi svojo mulo in vodi svojega osla; na svojih nogah sem bolj gotov, zato bom hodil.«

»Potem te prosim, da mi drži to majhno žival toliko časa, dokler se mi ne posreči zlesti na veliko.« Tem besedam je sledilo brčanje, udar kopit in prerivanje, ki ga je spremljala ploha gromkih kletvic in naposled bridko oštevanje mule, ki se je morala navsezadnje udati; vse je namreč kazalo, da je bilo izza tistega trenutka konec vseh sovražnosti med njima.

Z neizrekljivo tugo je zvezani mali kralj slišal, kako so se njeni glasovi in koraki oddaljevali in naposled utihnili. Vse upanje ga je zapustilo in nema obupnost se je polastila njegovega srca. »Starec je ukanil mojega edinega prijatelja in se ga iznebil,« je dejal sam pri sebi; »kmalu se bo vrnil in potem — Besede so se mu udušile v joku; nato pa je jel tako srdito in blazno napejati svoje moči in se premetavati, da je otrešel dušičo ovčjo kožo s sebe.

Tedačci je slišal, da so se vrata odprla! Ob glasu škripajočih vrat ga je mrzlo izpreletelo do mozga — že se mu je zdela, da čuti mrzlo ostrino noža na vratu. Od groze je zamižal; od groze je zopet odrl oči — in pred njim sta stala stari Kanti in Hugon.

Ob tem prizoru bi bil rekel: »Hvala Bogu!« da bi ne bil imel zvezanih čeljusti.

Trenutek, dva, pozneje so bili njegovi udi prosti in njegova ugrabitelja sta ga zgrabila vsak za eno roko in hitela z njim z vso naglico skozi gozd.

Pošljite naročnino!

LUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23 zvezek: A. Sheehan, Nočing. Povest lirskega dobljena, 24 Din., vez 32 Din. — 24 zvezek: A. Marby, Hanka. Ljudsko-srbska povest, 22 Din., vez 30 Din. — 25 zvezek: Haggart, Hči cesarja Montezuma. Din 30, vez Din 42. — Starec in njegovo burlesko življenje. 14 Din., vez 22 Din. — 27 zvezek: Pregelj, Otročji selanca. Din 24, vez Din 32.

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal Andrej Andrej

Broširan Din 60.—, vezan Din 76.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
priporoča:

Radio. Osnovni pojmi o radiotehniki s 214 slikami k besedilu. Spisal prof. Leop. André. Broš., Din 60, vez. Din 76.

Parni stroj in parna turbina. Knjiga za strojnike in obratovodje. — Spisal inž. Gvidon Gulič. Vez 80 Din.

Parni kotel. Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov in delovodjem. Spisal inž. Gvidon Gulič. Vez 30 Din.

Ojačen beton. Učna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. Spisal inž. Jaroslav Foerster. Cena 12 Din.

Praktična perspektiva. Spisal inž. arh. Rado Kreger. Cena 43 Din.

Svetovno znane **Prave original**

Lutz-ove peči

iz Bludenz-a in email-tablice z napisom ima v zalogi **samo**
ing. Mate Guzelj, Ljubljana-Siška,
Jernejeva cesta 5 — tik stare cerkve
na dvorišču pod Celovško cesto št. 58.
15tem okrajne zastopnike.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

Adam Dr. K. Christus unser Bruder. 129 strani, vezano 26 Din.

Baur B., Beselzende Beicht. 260 str., vezano 41 Din.
Bichlmaier G., Okkultismus und Seelsorge. 129 str., nevezano 33 Din.

Dierkes J., Ein Lichtlein bist du! Ein Büchlein stiller Gedanken zur Besinnung und Verinnerlichung. 207 str., vezano 36.50 Din.

Fischer J., Seelenpflege. Aufmunterung und Anleitung zu einem gesunden, glücklichen Seelenleben. 227 str., vezano 70 Din.

Gatterer M. S. J., Im Glaubenslicht. Christliche Gedanken über das Geschlechtsleben. 116 str., nevezano 17.25 Din.

Gerster P. T. V., 2 Jahrgänge Fünfminutenpredigten für das einfache Volk. 182 str., nevezano 38 Din.

Grignon v. Monfort, Abhandlung über die vollkommene Andacht zu Maria. 308 str., vez. 61 Din.
Holzapfel P. H., Die Leitung des Dritten Ordens. 164 str., vezano 62 Din.

Linhardt R., Brennender Dornbusch. Vorträge zur Lebensgestaltung im Geiste des Evangeliums. — Weihnachts u. Osterkreis. 167 str., nevez. 49 Din.

Linhardt R., Feurige Wolke. Kanzelvorträge. Weihnachts-Ostern. 178 str., vez. 73 Din.

Lippert P. S. J., Der Menschensohn. Bilder aus dem Seelenleben Jesu. 232 str., vezano 49 Din.

Lucas J., Ein Büchlein von frohen Beichten. 146 str., nevez. 30.50 Din.

Lutz F. X., Winke und Donnerschläge. Fünf-Minutenpredigten 154 str., nevez. 55 Din.

Murawski F., Führer zu Gott. Eine Auswahl aus griechischen Kirchen-Schriftstellern in freier Übersetzung. 219 str., vez. 86 Din.

Ricking P. Dr. E., Jesus, der Heiland des Welttags. 150 str., vez. 41.50 Din.

Schmid M., Handbuch für Opferseelen. 327 str., vez. 50 Din.

Schmid M. S. J., Führer zur Innerlichkeit. 315 str., vezano 49 Din.

Tongelen Dr. J., Im Geiste des Evangeliums. Homilien und Predigten. — Der Weihnachtskreis. 144 str., vezano 55 Din.

Wickl R. S. J., Priester-Exerziten. Ein Büchlein für alle, die sie machen oder geben. 279 str., vezano 49 Din.

„Ilustrov. Slovenec“ 1925

Na razpolago je še nekaj izvodov celotnega prvega letnika v izvorni vezavi. Cena brez poštne 80 Din, po pošti 15 Din več.

Znesek naj se pošlje naprej na upravo »Slovenca« z natančno označbo: Naročam vezan letnik »Ilustrov. Slovenca« 1925.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

URADNIK

vešč sloven., ital., deloma tudi nem. jezika, želi primer. službe. Skromne zahteve. — Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Skromen« štev. 8531.

Proste službe

MIZARJE

iz več bane delavce za potniške vagonne in tramvajске vozove, sprejme Tovarna vagonov, BROD na Savi. 8486

ZASTOPNIK

za obiskovanje privatnih strank za Ljubljano in okolico, za damsko in moško perilo z ročnim delom, ki govori tudi nemško, se sprejme. Reflektanti, kateri razpolagajo s kavcijo, naj se oglase v petek 28. t. m. od 1—4 v hotelu »Slon« soba 61.

UČENEC

poštenih staršev, ki je z dobrim uspehom dovršil meščansko šolo, ali vsaj 8 razred. ljudsko šolo, se takoj sprejme v popolno oskrbo v veliko trgovino meš. blaga in dež. pridelkov na deželi. Naslov v upravi pod štev. 8539.

Stanovanja

Preselitve

s pohištvenimi ali plato-vozovi, brzo in naice-nejše spedičija »Slovenia Transport«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36, telefon 2718 7734

SOSTANOVALCA sprejemem. Krakovski nasip 16

SOBA opremljena in zelo lepa, se se odda takoj 2 solidnima gospodičnima ev. dijakoma, v Vodmatu, v bližini postaje cestne železn. za solidno najemnino. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 8487.

Sobico priprosto in majhno, išče gospod, ves dan odsoten. — Ponudbe je poslati na upravo lista pod šifro: »Do 30. novembra 8494«.

Poselitva

PRODAM MLIN

na štiri tečaje z malim posestvom ob cesti na prometn. kraju, pripravljen tudi za valični mlin. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 8479.

Kdo kupi?

4 OVČJAKI

naprodaj, 1—3 let stari, čiste pasme, 3 psi, 1 psi-ca, pri podpisnem. Izvrstni čuvaji. Upravitelstvo graščine »Wilsonia«, BLEDO, Slovenija. 8541

Inserirajte v „Slovenca“!

Kdo prodaja?

Staro OBLEKO

in pohištvo, kupim. Dopisnica zadostuje. M. Prekuh, Gallusovo nabr. 23.

Kupim vsako množino

SULCEV
po najvišji dnevni ceni. Ponudbe poslati na: E. VAJDA, Čakovec.

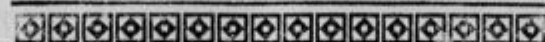
Vsakovrstno

zlatu kupuje
po najvišjih cenah
zerno, juvelir. Ljubljana
Wolfsova ulica št. 5.

Kupim dobro ohranjeno
PRODAJNO MIZO
(puhlj), stelaže in razne
potrebščine za delikate-
so. Ponudbe na upravo
lista pod: »Pudl« 8533.

Nasa obrt

Kr usno moko n
rženo moko
vedno svežo.
kupite zelo ugodno pri
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

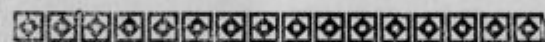
Zakaj?

Zato!

opažate, da se Vašemu podjetju od strani občinstva posveča mnogo manj pozornosti, kot ste pričakovali v začetku?

ker se premalo ali pa morda celo nič ne poslužujete reklame v časopisu. Poskusite in prepričali se boste o resničnosti reka:

Kdor ne oglašuje, ne napreduje!

Cenj. čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Ivan Križnar
krovec
Ljubljana, Hrenova ul. 9

IVAN JAVORNIK
mesar
Ljubljana, Domobranska c. 7
Stojnica poleg Zmajskega mostu

Blaz Jančar
pleskar
Ljubljana, Breč

KNJIGOVEZNICA K. T. D.
v LJUBLJANI
Kopitarjeva ulica 6/II

Doželna lekarna
pri **Mar. Pomaga**
Mr. ph. M. Leustek
Ljubljana, Resljeva cesta

K. Pečenko
trgovina vseh vrst usnja
in čevlarskih potrebščin
Ljubljana, Sv. Petra cesta 32

PRISTOU & BRICELJ
črkoslikarja, Ljubljana
Resljeva cesta 2
Telef. 2908 Ustan. 1903

Franc Fujan
splošno krovstvo
Ljubljana, Galjeva 9
pri dolni kolodvoru.

„Ilustr. Slovenca“
letnika 1925 in 1926
še na razpolago.

KOVACIC & JAPELJ
irgovina s spec. koloni
in materi. blagom
LJUBLJANA, Kongresni trg 19

Stanko Kezele
splošno kleparstvo
Ljubljana
Bohoričeva ulica št. 3

Prodavalna K. T. D.
(H. Ničman)
Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.

Osrednja čipkarska zadruga

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kongresni trg št. 2

priporoča cenj. občinstvu svojo veliko zalogo kleklanih čipk, pristno ročno delo iz la češkega lanenega sukanca. — Velika zaloga vseh vrst cerkvenih čipk. — Pri njej dobite tudi vse kleklarske potrebščine. — Vse po najnižjih cenah!

„Juniper“ zeleno francosko žganje je najboljšje sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim, daje apetit itd. — Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini. — Trgovci zahtevajte engros cene. — Glavna zaloga:

Vitimir Dolinšek, agentura „Juniper“
Celje, Gosposka ulica 26.

Prosimo,

da zahtevate brezplačen proračun v slučaju nabave novih poslovnih knjig.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.
črtalnica in tvornica poslovnih knjig
v LJUBLJANI, Kopitarjeva ulica 6/II.

Občina in zdravilišče Rogaška Slatina javljata tužno vest, da je umrla blagorodna gospa

Terezija Stritar

vdova po našem velikem pisatelju Josipu Stritarju, pesniku, profesorju o p. in časinem občanu zdravilišča Rogaške Slatine

danes, dne 27. oktobra v Aspangu pri Dunaju.

Pogreb se bo vršil istotam v soboto, dne 29. oktobra.

Blago pokojnico ohranimo v trajnem spominu.

Rogaška Slatina, dne 27. oktobra 1927.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzovav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**